

fons de reserva
de jubilació

POLÍTICA D'INVERSIÓ SOCIALMENT RESPONSABLE

24 d'abril de 2023

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ.....	3
2.	ROLS I RESPONSABILITATS	3
3.	VALORS I PRINCIPIS	5
4.	OBJECTE I ABAST	7
5.	ESTRATÈGIES D'IMPLEMENTACIÓ DE LA ISR.....	8
5.1.	INTEGRACIÓ DE CRITERIS ESG	8
5.2.	EXCLUSIONS	11
5.3.	INVERSIONS D'IMPACTE I TEMÀTIQUES.....	12
6.	EXERCICI DE LA PROPIETAT ACTIVA	13
7.	REPORTING I SUPERVISIÓ.....	14
8.	REVISIÓ DE LA POLÍTICA ISR	15
9.	CONTROL DE VERSIONS.....	15
10.	ENTRADA EN VIGOR	16

1. INTRODUCCIÓ

El Fons de Reserva de Jubilació (en endavant, FRJ) és un organisme públic que té per objecte la gestió del patrimoni de la branca de jubilació de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social (en endavant, CASS) en la seva modalitat contributiva.

Tal com preveu l'article 26.1 de la Llei 6/2015, de 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació (en endavant, Llei 6/2015), l'objectiu de rendibilitat del FRJ és aconseguir a mig i llarg termini una rendibilitat real positiva, és a dir, una rendibilitat superior a la inflació andorrana.

Així mateix, la Llei 6/2015 estableix que per assolir aquesta rendibilitat l'estratègia d'inversió es fonamenta en els següents principis: responsabilitat, transparència, liquiditat, seguretat, eficiència i diversificació; i a més, l'article 28 de la Llei 6/2015 estableix que en la gestió del FRJ s'han de tenir en compte criteris d'inversió socialment responsable, tenint com a referència els Principis d'Inversió Responsable promoguts per les Nacions Unides.

2. ROLS I RESPONSABILITATS

Tal i com s'estableix en l'article 1 de la Llei 6/2015, l'administració i la representació del FRJ són exercides pel Consell d'Administració i per la Comissió Gestora, d'acord amb la distribució de competències que estableix aquesta Llei.

Pel que fa a les competències del **Consell d'Administració** del FRJ en relació a l'estratègia d'inversió, s'estableix a l'article 4 de la mateixa Llei, que:

"2. És competència del Consell d'Administració del Fons de Reserva, entre altres:

(...)

d) Rebre informació periòdicament de la Comissió Gestora, i demanar-ne sempre que interessi, sobre la situació del Fons de reserva de jubilació, sobre la política d'inversió, i sobre qualsevol altre punt relatiu a la seva actuació que consideri rellevant per al coneixement de l'estat actual, els compromisos i les previsions financeres del Fons. (...)

h) Aprovar els comptes anuals del Fons de reserva de jubilació i el pressupost.

l) Determinar el nivell d'informació pública del Fons, per tal de complir amb el deure d'informació descrit al capítol sisè, a proposta de la Comissió Gestora.

j) Aprovar l'informe anual de seguiment previst en l'article 39.

o) Aprovar, a proposta de la Comissió Gestora, l'estratègia d'inversió."

Pel que fa a les competències de la **Comissió Gestora** del FRJ en relació amb l'estratègia d'inversió, s'estableix a l'article 10 de la mateixa Llei, que:

"Són competències de la Comissió Gestora:

1. La definició, la implementació i el seguiment de la política d'inversió del Fons.

2. El seguiment dels eventuais mandats de gestió.

3. La formulació de la proposta d'estratègia d'inversió del Fons.

4. La supervisió i control de la gestió del patrimoni del Fons. (...)

6. La supervisió i control de les entitats gestores i dipositàries respecte del Fons. (...)

10. Emetre informes al Consell d'Administració del Fons quan es proposi l'adopció de mesures que es considerin recomanables per la millora en la gestió del Fons."

I en l'article 27 de la Llei s'estableix que *"... és responsabilitat de la **Comissió Gestora** establir l'estratègia d'inversió a llarg termini del Fons de reserva. És també responsabilitat de la Comissió Gestora definir i redactar el mandat o mandats de gestió que regulin de forma detallada l'aplicació d'aquesta estratègia d'inversió, així com determinar els actius aptes per a la inversió i les limitacions en matèria de política de gestió de riscos, tot respectant els principis de gestió establerts en l'article 26."*

Així mateix, en l'article 28 de la Llei 6/2015 s'estableix que *"En la gestió del Fons de reserva es tenen en compte **criteris d'Inversió socialment responsable**, tenint com a referència els Principis d'Inversió Responsable promoguts per Nacions Unides, i **qui s'encarrega d'aquesta tasca és la Comissió Gestora del Fons**, desenvolupant les eines i les polítiques necessàries del Fons."*

Pel que fa a les competències del **director** del FRJ, en relació a l'estratègia d'inversió, s'estableix en l'article 13 de la secció tercera del capítol segon de la mateixa Llei, que el director, s'encarregarà de:

a) Implementar i executar els acords de la Comissió Gestora referents a la política d'inversió del Fons.

A la vista de l'estructura i competències previstes per la Llei 6/2015, la Política d'Inversió Socialment Responsable definida aquí ha de ser aplicada mitjançant la implementació de l'estratègia d'inversió del FRJ i per això, com en el cas de l'estratègia d'inversió, queda establert que:

- la Comissió Gestora té la responsabilitat de definició d'aquesta política i presentació d'una proposta de política d'ISR al Consell d'Administració per a la seva aprovació, si s'escau.

- la Comissió Gestora és responsable de la implementació d'aquesta política i de la seva supervisió, sense perjudici del rol de seguiment i supervisió del Consell d'Administració que se li atorga en l'article 4.2.d) de la Llei 6/2015;
- aquesta política, juntament amb l'estratègia d'inversió, s'ha de definir i implementar d'acord amb l'establert en els capítols quart i cinquè de la Llei; i
- La Comissió Gestora és responsable d'establir les successives modificacions d'aquesta política, i de proposar-les al Consell d'Administració, que és l'òrgan encarregat de la seva aprovació.

3. VALORS I PRINCIPIS

El FRJ inverteix el seu patrimoni aplicant una visió de protecció del patrimoni a llarg termini, prenent en consideració l'objectiu de rendibilitat establert legalment; així com les necessitats de fluxos de tresoreria estimades en els darrers estudis actuaries de la branca de jubilació de la CASS.

Així mateix, com a inversor públic, el FRJ té el deure de vetllar per a la protecció dels drets dels beneficiaris de la branca de jubilació de la CASS en la seva modalitat contributiva.

En aquesta funció fiduciària, el FRJ considera que és important complementar l'anàlisi dels aspectes exclusivament financers d'una inversió, com s'havia fet tradicionalment, amb l'anàlisi de qüestions no financeres però que poden ser materials en la de gestió de riscos i pel futur financer d'una inversió; així com pel futur del conjunt de la societat i del planeta.

La Inversió Socialment Responsable (en endavant, ISR) incorpora els criteris extra-financers (criteris ESG, en anglès: *Environmental, Social and Governance*, és a dir, criteris mediambientals, socials i de bon govern), tant riscos com oportunitats, en els processos d'anàlisi i presa de decisions d'inversió, així com també en l'exercici de la propietat activa.

La consideració d'aquests aspectes en el procés de decisió i gestió d'inversions del FRJ i dels seus riscos ha de contribuir, en línia amb els valors i compromisos del FRJ, a generar impactes positius tant en el rendiment del patrimoni del FRJ a llarg termini com en la societat i el medi ambient.

A més, aquest enfocament aporta una visió més àmplia i completa de cada inversió, permetent una presa de decisions més ben informada i una avaluació més acurada de les inversions i sobretot dels seus riscos ESG, i també de les seves oportunitats en matèria ESG que poden generar valor en el futur.

Per tant, tenir en compte els criteris ESG en el procés de gestió de les inversions i dels riscos del patrimoni del FRJ contribueix a l'assoliment dels principis d'inversió establerts a l'article 26 i 28 de la Llei 6/2015.

Tal com preveu l'article 28 de la Llei 6/2015, per desenvolupar aquesta política el FRJ pren com a referència els Principis d'Inversió Socialment Responsable de les Nacions Unides (en endavant, UNPRI). Aquesta iniciativa de les Nacions Unides, proposa als inversors d'arreu del món un marc d'actuació per tal d'incorporar els criteris ESG en els processos d'inversió que se sintetitza en els sis principis següents:

- Principi 1: Incorporar criteris ESG en els processos d'anàlisi i presa de decisions en matèria d'inversions
- Principi 2: Exercir la propietat activa i incorporar criteris ESG a les polítiques i els processos
- Principi 3: Demanar a les entitats on s'inverteix que informin adequadament sobre qüestions ESG
- Principi 4: Promoure l'acceptació i la implementació dels Principis dins el sector de les inversions
- Principi 5: Col·laborar per millorar l'eficàcia en la implementació dels Principis
- Principi 6: Informar sobre les activitats i progressos en l'aplicació dels Principis

El 24 de febrer del 2023 el FRJ va esdevenir signatari dels UNPRI, passant a formar part d'una nombrosa comunitat inversors institucionals compromesos amb els principis d'inversió socialment responsable i que uneix esforços per tal de contribuir a aconseguir un món més sostenible i pròsper per tothom. El FRJ també té previst promoure aquesta iniciativa entre les entitats gestores externes a qui hagi atorgat un mandat de gestió sobre una part del patrimoni del FRJ. En aquest sentit, actualment 3 dels seus 6 gestors externs s'han adherit als UNPRI.

Així mateix, en el marc de la implementació de la seva Estratègia d'Inversió, el FRJ pren en consideració els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), igual que fa el Govern d'Andorra amb el Pla estratègic nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Andorra.

Finalment, per a la implementació d'aquesta política també es prenen en consideració, a més dels anteriors, els següents principis, tractats, convenis o pactes reconeguts internacionalment:

- la declaració universal de Drets Humans,
- la iniciativa del Pacte Mundial de Nacions Unides (Global Compact),
- el Conveni sobre la prohibició de la utilització, l'emmagatzematge, la producció i la transferència de mines antipersona i sobre la seva destrucció,

- el Conveni sobre la prohibició del desenvolupament, la producció, l'emmagatzematge i la utilització d'armes químiques i sobre la seva destrucció,
- el Conveni sobre les municions de dispersió, adoptat a Dublín el 30 de maig del 2008
- el Conveni sobre la prohibició del desenvolupament, la producció i l'emmagatzematge d'armes bacteriològiques (biològiques) o amb toxines i sobre la seva destrucció,
- la Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides,
- Conveni de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat,
- els Principis Rectors de les Nacions Unides sobre Empreses i Drets Humans,
- el Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic (CMNUCC),
- el Conveni sobre Diversitat Biològica de les Nacions Unides de Rio
- l'Acord de París de 2015 per a la mitigació del canvi climàtic i la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, i
- els principis de la OCDE sobre govern corporatiu.

Amb aquesta política el FRJ eleva el nivell d'exigència en la gestió del seu patrimoni, ampliant la seva visió de la gestió dels riscos així com la consciència dels impactes que les seves inversions generen. Així, mitjançant aquesta política vol evitar que les inversions del FRJ s'utilitzin en activitats i comportaments inacceptables, que siguin contraris a les persones, al planeta i als valors de la ciutadania. Així mateix, té un sentit positiu orientat a col·laborar en la solució dels problemes socials i mediambientals que es generen per l'activitat de les empreses i altres entitats en les que es pugui invertir.

4. OBJECTE I ABAST

L'objectiu d'aquest document és establir un marc d'actuació que reculli els principis per a la consideració dels aspectes ESG en els processos de gestió de les inversions del patrimoni del FRJ, tant en els processos de gestió directa com en els processos de gestió duts a terme per tercers, els gestors externs als quals el FRJ hagi atorgat un mandat de gestió sobre una part del patrimoni del FRJ.

Per realitzar anàlisis d'aquest tipus, necessitem dades rellevants, comparables i fiables sobre temes ambientals, socials i de governança.

Per això, la política ISR és d'aplicació a tots els actius del FRJ amb una implementació, gradual i progressiva a mig termini en funció, d'una banda, de la capacitat del FRJ i dels seus gestors externs i, de l'altra banda, de la disponibilitat d'informació rellevant

acurada i contrastada que permeti avaluar i integrar els criteris ESG en els processos d'inversió dels diferents tipus d'actius en què s'inverteixi el patrimoni del FRJ.

La implementació d'aquesta política s'ha de dur a terme amb un enfocament d'integració flexible i seguint els avenços en matèria ISR i ESG que es vagin produint i que siguin susceptibles de ser aplicats en el futur.

5. ESTRATÈGIES D'IMPLEMENTACIÓ DE LA ISR

5.1. INTEGRACIÓ DE CRITERIS ESG

La implementació d'aquesta política ISR es basa principalment en l'estratègia d'integració dels criteris ESG en els processos d'anàlisi i presa de decisions d'inversions del FRJ.

L'objectiu d'aquesta política és que la integració dels criteris ESG sigui completa i global en totes les categories d'actius en la mesura que existeixi un nivell de desenvolupament, d'informació i de dades públiques rellevants, comparables i fiables sobre temes ambientals, socials i de governança que permetin una correcta implementació d'aquesta integració en cada tipologia d'actiu, sector i/o mercat en què inverteixi el FRJ.

Per realitzar la integració dels criteris ESG en la inversió directa en accions i en renda fixa corporativa s'ha de disposar de la informació extra-financera rellevant i contrastada, en temes ambientals, socials i de governança, de les companyies emissores d'aquests títols; aquesta informació està disponible principalment en bases de dades de proveïdors especialitzats en ESG.

En concret, alguns dels criteris més rellevants que s'han de prendre en consideració per a **qualificar amb criteris ESG les companyies** en les quals s'inverteix són:

- **Factors Ambientals (E)**: impacte directe o indirecte de l'empresa sobre el medi ambient, entre d'altres, els següents:
 - Riscos derivats del canvi climàtic
 - Ús i gestió dels recursos naturals
 - Gestió de l'aigua
 - Pol·lució i gestió dels residus
 - Petjada de carboni
 - Ús d'energies renovables o altres oportunitats pel medi ambient

- **Factors Socials (S):** impacte i relacions amb els stakeholders de l'empresa (empleats, clients, accionistes, etc.), i la societat, entre d'altres:
 - Drets humans, de la infància i de les persones amb discapacitat
 - Condicions de treball: drets dels treballadors; salut i seguretat en el treball; diversitat, etc.
 - Responsabilitat social derivada del producte o servei ofert
 - Protecció de dades
 - Accés a l'habitatge; a la informació; a les finances
 - Salut i nutrició
 - Llibertat d'associació
- **Factors de Govern Corporatiu (G):** forma en què l'empresa és dirigida i administrada, entre d'altres:
 - Estructura de govern
 - Independència, qualitat i diversitat dels Consells d'Administració
 - Remuneració de la direcció i els òrgans de govern
 - Codi ètic i de conducta i polítiques anti-corrupció
 - Fiscalitat i transparència

En el cas de la inversió directa en **bons sobirans**, els factors ESG rellevants a analitzar cal que s'adeqüin a les característiques del sector públic, el qual no fonamenta la seva actuació en assolir uns objectius econòmics propis, sinó que es regeix per l'interès públic i la preservació d'uns mecanismes de benestar social. Alguns dels criteris ESG específics per a l'anàlisi dels bons sobirans són:

- **Factors Ambientals (E):** possibles impactes en el desenvolupament econòmic i social a causa dels factors ambientals, entre altres:
 - Exposició al canvi climàtic
 - Accés i gestió de l'aigua
 - Seguretat i gestió dels aliments
 - Accés i gestió de l'energia
 - Polítiques ambientals i d'emissions de gasos d'efecte hivernacle

- **Factors Socials (S):** aspectes relatius al desenvolupament i el benestar social de la població, entre altres:
 - Esperança de vida
 - Nivell de despesa social i seguretat social
 - Nivell educatiu de la ciutadania
 - Accés a habitatge assequible
 - Drets laborals i accés a serveis bàsics
 - Drets dels col·lectius vulnerables
- **Factors de Govern Corporatiu (G):** forma com es regeixen les institucions públiques, entre d'altres:
 - Respecte de la legislació vigent
 - Credibilitat i eficàcia de la política monetària i fiscal
 - Polítiques Anti-Corrupció
 - Fiscalitat i transparència

Seguint aquests paràmetres la integració de criteris ESG en els processos d'anàlisi i presa de decisions de les inversions comporta dur a terme l'anàlisi financera i alhora l'anàlisi dels aspectes ESG - extra-financers- que poden generar riscos i oportunitats i determinar el valor futur d'una inversió.

Aquest procés d'integració dels criteris ESG en els processos de gestió de les inversions del FRJ dut a terme correctament pot comportar la millora del binomi risc i rendibilitat ajustada del patrimoni del FRJ a mig i llarg termini.

En aquest sentit, a igualtat de condicions financeres s'ha de prioritzar la selecció d'inversions que demostrin un major compromís i eficàcia en l'aplicació d'aquests criteris ESG ja que considerem que aquest genera un menor perfil de risc.

En cas d'invertir en companyies amb una elevada exposició de risc derivada d'un baix nivell d'aplicació present dels criteris ESG, el FRJ es reserva el dret de demanar les explicacions pertinents als seus gestors externs. L'objectiu és entendre si la decisió d'inversió es fonamenta en oportunitats futures derivades de les millores esperades en aquest àmbit que s'espera puguin tenir un impacte positiu en la cotització dels actius de l'empresa a curt o mig termini.

En tot cas, es pot incidir en l'acompliment de les millores en aspectes ESG de les empreses i companyies en què s'inverteix el patrimoni del FRJ a través de l'exercici de la propietat activa mitjançant el vot i l'*engagement*.

Pel que fa a les inversions realitzades de manera indirecta, a través d'Organismes d'Inversió Col·lectiva (en endavant, OIC), s'ha de prioritzar la selecció d'aquells OICs que mostrin un compromís amb les estratègies d'inversió socialment responsable i, en particular, amb la integració de criteris ESG en els seus processos de gestió de les inversions. En aquest sentit, s'ha de realitzar una due diligence dels aspectes ESG relacionats amb l'existència i aplicació d'una política d'inversió socialment responsable que integri i prengui en consideració el criteris ESG, tant en el procés d'inversió, com en el seu seguiment i reporting. Aquesta due diligence ha d'estar disponible a petició del FRJ.

Per a OIC d'altres categories d'actius com la inversió immobiliària, capital risc, gestió alternativa, matèries primeres, i altres, també s'aplica el criteri detallat anteriorment en la mesura del possible.

En el cas que les inversions es realitzin mitjançant mandats de gestió atorgats a entitats gestores externes, aquestes entitats han de disposar d'una política d'inversió socialment responsable, i han de desenvolupar de manera gradual i flexible un procés d'anàlisi, presa de decisions i seguiment de les inversions que integri efectivament l'avaluació dels criteris ESG.

Les entitats gestores externes han de reportar al FRJ, la seva política ISR i han de confirmar el seu grau d'implementació en la gestió del patrimoni del FRJ. Així mateix, han de proveir informació detallada sobre el grau d'integració dels criteris ESG en els processos d'inversió aplicats a la gestió del patrimoni del FRJ i han d'indicar periòdicament el percentatge de la cartera del FRJ sota el seu mandat de gestió sobre el qual s'aplica la integració de criteris ESG i altres polítiques d'inversió socialment responsable, si s'escau.

Finalment, les entitats gestores externes han de disposar de la informació extra-financera necessària pel control i seguiment que es detalla en la secció 7 d'aquesta política.

5.2. EXCLUSIONS

De manera complementària a la integració dels criteris ESG en els processos d'anàlisi, presa de decisions i seguiment de les inversions, el FRJ aprova una llista d'exclusions. L'objectiu d'aquesta és excloure del patrimoni del FRJ inversions en empreses que no compleixin certs principis i valors. Per això, aquesta llista d'exclusions s'ha de respectar en totes les decisions d'inversió en línies directes dutes a terme directament pel FRJ o a través dels gestors externs.

El FRJ elabora directament o mitjançant l'encàrrec a tercers aquesta llista d'exclusions prenent en consideració les Normes, Convenis i Tractats Internacionals amb què el Govern d'Andorra s'ha compromès, així com altres principis i valors establerts pel FRJ o

iniciatives internacionals que incideixen en els àmbits ESG a les quals el FRJ es vulgui adherir.

Com a primera aproximació, el FRJ ha elaborat una llista d'exclusions que es basa en l'anàlisi de les llistes d'exclusions públiques d'altres entitats i gestors institucionals reconeguts en la matèria per tal d'identificar i seleccionar les companyies que es considera rellevant excloure.

En aquest sentit, la llista d'exclusions vetlla per evitar invertir en empreses que incompleixin de manera severa i repetitiva algun o varis dels principis del Global Compact, que cometin violacions dels drets humans, que cometin danys seriosos al medi ambient, que emetin gasos d'efecte hivernacle de manera inacceptable, que estiguin involucrades en la fabricació o comercialització d'armes biològiques i de municions de dispersió i de mines antipersona.

La llista d'exclusions es basa en els principis aquí descrits i és d'obligat compliment per a totes les inversions directes en títols (per exemple, adquisició d'accions i d'emissions de renda fixa corporativa). En el cas que el FRJ delegui a entitats terceres la gestió mitjançant mandats de gestió, les entitats gestores externes també han de respectar la llista d'exclusions proporcionada pel FRJ en les inversions realitzades mitjançant títols directes i establir els controls necessaris a fi de garantir-ne el seu compliment.

5.3. INVERSIONS D'IMPACTE I TEMÀTIQUES

El FRJ considera la inversió d'impacte i la inversió temàtica com a dues estratègies complementàries a la política d'integració dels criteris ESG en els processos de gestió de les inversions del FRJ.

El propòsit de les inversions d'impacte és obtenir, a més d'una rendibilitat financera positiva a mig i llarg terminis, un retorn social o mediambiental mesurable i concret, amb la voluntat de contribuir positivament a solucionar un repte determinat, de la societat o del planeta.

Es tracta de productes d'inversió que generalment financen projectes amb objectius d'àmbit social (ex. generar ocupació per a persones amb risc d'exclusió, permetre l'accés al finançament a petits emprenedors, accés a l'habitatge, a l'educació o a la sanitat, etc.) o ambientals (ex. finançament de projectes d'energies renovables i eficiència energètica, gestió de residus, gestió de recursos naturals –gestió forestal sostenible; subministrament i gestió de l'aigua-; agricultura i indústria de l'alimentació sostenible; tecnologia i equipament que redueixin la petjada de carboni, immobles i infraestructures sostenibles, etc.) i que informen als seus inversors de l'impacte assolit amb mètriques concretes.

Entre les tipologies d'instruments financers que formen part d'aquest tipus d'estratègia i que actualment estan disponibles als mercats financers hi ha, entre altres:

- Bons verds
- Bons socials
- Bons sostenibles (financen projectes amb impacte tant social com ambiental)
- Deute privat vinculat a projectes socials o mediambientals
- Microfinances
- Renda variable no cotitzada (private equity) per finançar projectes amb impacte social o ambiental positius
- Infraestructures no cotitzades

El propòsit d'una inversió temàtica és invertir en companyies o activitats que estan alineades amb un impacte social o medi ambiental positiu; també poden ser inversions que contribueixin de manera directa a l'assoliment d'un dels ODS.

En aquest sentit, el FRJ pot invertir en actius classificats com a inversió d'impacte o inversions temàtiques, sempre que encaixin amb l'Estratègia d'Inversió i la política de gestió de riscos del FRJ; i en concret que encaixin amb els objectius d'inversió, l'horitzó temporal, la distribució d'actius estratègica segons cada classe d'actiu, geogràfica, etc.

Per tant, la possibilitat d'incloure aquests actius a la cartera d'inversions del FRJ queda subjecta al compliment dels límits previstos en l'Estratègia d'Inversió i, si s'escau, en els mandats de gestió.

6. EXERCICI DE LA PROPIETAT ACTIVA

Un aspecte de la política ISR del FRJ a desenvolupar a mig termini és l'exercici de la propietat activa, fonamentalment a través de l'exercici del vot i del diàleg amb les empreses o *engagement*, de manera directa o a través dels gestors externs o altres proveïdors especialitzats.

D'una banda, una forma d'influir en les empreses és votant en les juntes generals d'accionistes i exercint influència, donant suport a les qüestions que coincideixin amb els valors, principis i interessos del FRJ i votant en contra d'aquelles que no ho siguin.

D'altra banda, el diàleg o *engagement* es pot dur a terme de manera reactiva, per discutir controvèrsies específiques en matèries ESG detectades, o de manera proactiva, per millorar l'acompliment general de les empreses pel que fa als riscos i oportunitats ESG.

El FRJ valora en cada moment i per a cada cas concret, la possibilitat d'exercir la propietat activa de manera específica, ja sigui mitjançant l'ús del vot o mitjançant el diàleg amb les empreses afectades, de manera directa o a través de tercers.

En el cas de cedir la gestió a través de mandats o d'OIC, s'ha de requerir al gestor extern una explicació sobre la política de vot i *engagement* de l'entitat gestora en cas que el gestor extern vulgui aplicar-la als actius del FRJ; i requereix una autorització prèvia per part de la Comissió Gestora per a la seva aplicació.

7. REPORTING I SUPERVISIÓ

La Comissió Gestora és la responsable de la implementació d'aquesta política i de la seva supervisió, sense perjudici del rol de seguiment i supervisió del Consell d'Administració segons s'estableix en l'article 4.2.d) de la Llei 6/2015.

L'acompliment de la política ISR ha de ser monitoritzat periòdicament per la Comissió Gestora del FRJ, mitjançant l'anàlisi de la cartera des del punt de vista ESG, amb l'objectiu de vetllar perquè els actius en què s'inverteix compleixin, en la mesura del possible i d'una manera gradual i flexible els criteris d'ISR i ESG establerts en aquesta política.

El FRJ pot utilitzar els seus recursos propis o contractar els serveis d'un tercer per a realitzar aquesta anàlisi de les inversions.

En aquest sentit, la Comissió Gestora ha de disposar, almenys una vegada a l'any, d'un informe específic sobre l'anàlisi de la totalitat del patrimoni del FRJ amb una perspectiva ISR i ESG. L'objectiu d'aquest informe és disposar d'una anàlisi homogènia del patrimoni del FRJ des del punt de vista ISR, disposar d'una eina de contrast de la implementació que cada gestor fa d'aquesta política ISR segons el seu procés d'inversió, identificar aquelles inversions que suposin un major risc des del punt de vista ESG i/o que no estiguin alineades amb els criteris establerts en aquesta política a fi d'avaluar-ho conjuntament amb el gestor que l'ha seleccionat, disposar de mètriques homogènies en matèria ESG de les inversions del FRJ a fi de fer el seguiment de la seva evolució al llarg del temps i disposar d'informació que contribueixi a identificar factors ESG a prioritzar en el futur.

Les Entitats Gestores externes a les quals el FRJ ha atorgat un mandat de gestió han de proporcionar, com a mínim, anualment i juntament amb la informació a reportar sobre la cartera al final de l'any natural, la seva política en matèria ISR, i informació detallada sobre el grau d'implementació de la referida política a la cartera del FRJ; així com el grau d'integració dels criteris ESG en el procés d'inversió aplicat als actius del FRJ sota la seva gestió.

Així mateix, les gestores han de proporcionar la següent informació amb caràcter trimestral:

- a) en relació amb les inversions directes de renda fixa sobirana, renda fixa corporativa i renda variable:

- el percentatge dels actius que han estat sotmesos a una anàlisi de sostenibilitat o a valoració o ràting ESG,
- els recursos i eines d'anàlisi utilitzades per a la referida anàlisi,
- b) el percentatge de la cartera invertida en actius orientats a la lluita contra el canvi climàtic i l'impacte social, i
- c) un informe en relació a l'acompliment de les restriccions previstes en la llista d'exclusions per a les inversions directes.

Les Entitats Gestores externes poden completar aquestes informacions amb les dades sobre la cartera des del punt de vista ESG que considerin oportunes. En particular, aquelles informacions que contribueixin a explicar les seves decisions d'inversió des del punt de vista socialment responsable així com les millores en la implementació de criteris ESG en el procés d'inversió aplicat a la cartera del FRJ sota la seva gestió.

8. REVISIÓ DE LA POLÍTICA ISR

Les qüestions vinculades a l'anàlisi i consideració de factors ESG en els processos d'inversió està en constant evolució, tant a nivell socioeconòmic com a nivell dels mercats financers i de les seves legislacions.

A més, en línia amb el sisè dels Principis d'Inversió Socialment Responsable de les Nacions Unides, el FRJ aspira a progressar internament en l'aplicació de la consideració dels criteris ESG en els processos d'anàlisi i decisió d'inversions del FRJ al llarg del temps.

En conseqüència, en el marc de la implementació de la política ISR, així com del seu control i seguiment, el FRJ pot modificar qualsevol paràmetre de la política ISR en qualsevol moment seguint l'establert en la secció 2 d'aquesta política.

En aquest sentit, la Comissió Gestora ha de proposar al Consell d'Administració la modificació d'aquesta Política quan ho consideri oportú; i en qualsevol cas ha de revisar aquesta Política, com a mínim, una vegada cada 3 anys.

9. CONTROL DE VERSIONS

Versió	Data d'aprovació	Data d'entrada en vigor	Òrgan d'aprovació	Concepte
v1	25/10/2021	01/01/2022	Consell d'Administració del FRJ a proposta de la Comissió Gestora del FRJ	Aprovació de la Política d'Inversió Socialment Responsable del FRJ
v2	24/04/2023	24/04/2023	Consell d'Administració del FRJ a proposta de la Comissió Gestora del FRJ	S'introdueix la menció que el 9 de febrer del 2023 el FRJ va esdevenir signatari dels UNPRI.

10. ENTRADA EN VIGOR

Aquesta política entra en vigor l'1 de gener del 2022.

Les entitats gestores externes que tenen un mandat de gestió atorgat pel FRJ a la data d'entrada en vigor d'aquesta política disposen d'un termini màxim de 6 mesos per a implementar els requeriments establerts en aquesta. En qualsevol cas, abans de l'1 de gener del 2022 cada gestor extern ha d'informar al FRJ del termini en què preveu implementar aquesta política i si requereix un període transitori dins els 6 mesos atorgats i quin termini transitori preveu.

Així, com a molt tard, el primer reporting ISR que cada gestor extern ha de proporcionar trimestralment ha de ser proporcionat en relació al tancament del 30 de juny del 2022 en els terminis establerts en cada mandat de gestió.